

**ENSIMMÄISEN MAAILMANSODAN RAUHA
JA SEN SEURAUKSIA**

**Otteita Wilsonin 14 kohdan julistuksesta
8.1.1918:**

1. Avoimesti solmitut, julkiset rauhansopimukset, joiden jälkeen ei saa olla olemassa mitään yksityisiä kansainvälisiä sopimuksia. Diplomatian tulee olla vilpitöntä ja julkista.
2. Täydellinen merenkulun vapaus aluevesien ulkopuolella niin rauhan kuin sodankin aikana, paitsi milloin meret kokonaan taikka osittain kansainvälinen toimenpitein suljetaan kansainvälisten sopimusten voimaan saattamiseksi.
3. Kaikkien taloudellisten rajoitusten poistaminen niin suuressa määrin kuin mahdollista, ja yhtäläiset kauppaehdot kaikkien niiden kansakuntien välillä, jotka kannattavat rauhaa ja liittoutuvat sen säilyttämiseksi.
4. On pyrittävä aseistariisuntaan.
5. Siirtomaiden asema on ratkaistava kansainvälisellä yhteistyöllä.
6. Vieraat joukot on vedettävä Venäjältä.
7. Belgian alue on tyhjennettävä vieraista joukoista.
8. Vieraat joukot on vedettävä Ranskasta ja Elsass-Lothringen on palautettava Ranskalle.
9. Italian rajat on vedettävä uudelleen selvästi havaittavia kansallisuusrajoja myöten.
10. Itävalta-Unkarin kansoille on turvattava mahdollisuus autonomiseen kehitykseen.
13. On perustettava itsenäinen Puolan valtio, jolle on turvattava pääsy merelle kiistatta puolalaisen väestön asuman alueen kautta.
14. On perustettava Kansainliitto.

Versaillesin rauhansopimus 28.6.1919:

1. Allekirjoittajavaltiot hyväksyvät Kansainliiton peruskirjan, joka mm. takaa niiden rajat.
2. Saksa menettää eräitä alueita, mm. Elsass-Lothringen palaa Ranskalle, eräät liittoutuneet valtiot saavat Kansainliiton mandaatilla hallittavakseen Saksan entiset siirtomaat. Reininmaa demilitarisoidaan.
3. Saksan armeijan vahvuutta rajoitetaan: maavoimissa saa olla 100 000 miestä (vapaaehtoisarmeija), laivastossa 36 sotalaivaa, 15 000 miestä ja 1 400 upseeria (ei sukellusveneitä eikä taistelulai-

voja tai taisteluristeilijaluokan korvaavia aluksia); eikä ilmavoimia saa olla lainkaan.

4. Entinen keisari ja Saksan sotilasjohtajat on asetettava syytteeseen sodan lakien rikkomisesta.
5. Saksa hyväksyy vastuun sodan aiheuttamista hävityksistä ja sitoutuu maksamaan sotakorvauksia (joiden suuruus jää liittoutuneiden määrättäväksi).
6. Liittoutuneet miehittävät Reininmaan 15 vuodeksi.
7. Saksa mitätöi Brest-Litovskin rauhansopimuksen.

**Versaillesin sopimuksen 231. artikla,
Saksan syyllisyydestä:**

Liittoutuneet vakuuttavat ja Saksa myöntää, että Saksalla ja sen liittolaisilla on vastuu kaikista menetyksistä ja tuhoista, jotka ovat kohdanneet liittoutuneita hallituksia ja heidän kansojaan sen sodan johdosta, johon Saksan ja sen liittolaisten hyökkäys on ne pakottanut.

Ote Saksan ulkoministerin puheesta hänen vastaanottaessaan rauhansopimuksen:

Me emme sorru itsepetokseen tarkastellessamme tappiomme laajuutta, joka ulottuu voimattomuuteen asti. Me tiedämme, että Saksan aseellinen voima on murtunut. Me tunnemme sen vihan voiman, jonka täällä kohtaamme. Ja me olemme kuulleet kiihkeitä vaatimuksia, joiden mukaan voittajat aikovat antaa meidän maksaa hävinneinä ja rangaista meitä syyllisinä. Meidän odotetaan tunnustuvan, että olemme yksin syyllisiä sotaan. Sellaista myöntäessäni valehtelin. Me emme suinkaan halua ottaa kaikkea vastuuta itsellemme siitä, että tämä maailmansota puhkesi ja että sitä käytiin tavalla, jonka me kaikki tiedämme -- Me kiistämme painokkaasti, että Saksa, jonka kansalaiset uskoivat käyvänsä puolustussotaa, yksin saa kantaa syyllisyyttä --

Tehtäviä

1. Miksi saksalaiset saattoivat pitää Wilsonin rauhankohdita hyväksyttävänä?
2. Miten Versaillesin rauhansopimus eroaa Wilsonin suunnittelemista rauhanehdosta? Mistä arvellet eron johtuvan?
3. Perustele oheisten dokumenttien avulla väite: Ensimmäisen maailmansodan rauhassa kylvettiin toisen maailmansodan siemenet.